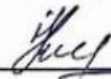

Міністерство освіти і науки України
Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування

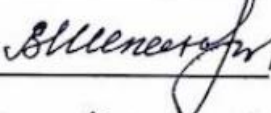
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до кваліфікаційної (магістерської) роботи

зі спеціальності 071 – Облік і оподаткування

Тема роботи: «Удосконалення обліку адміністративних витрат підприємства та управлінський аспект їх оптимізації»

Виконав: студент групи ЗОП-23м Кормакова І.І. / /

Керівник випускної роботи к.е.н., доцент Адамовська В.С. / /

Нормоконтролер к.е.н., доц. Шенешук В.А. / /

Завідувач кафедри к.е.н., доцент Адамовська В.С. / /

Кривий Ріг
2024 р.

Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування
Другий (магістерський) рівень
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри ООПУА
к.е.н., доцент Адамовська В.С.

«28» 06 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну (магістерську) роботу студенту

Кормакова Ірина Ігорівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Удосконалення обліку адміністративних витрат підприємства та управлінський аспект їх оптимізації.

керівник роботи Адамовська В.С., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом по КНУ від «28» червня 2024 року № 516 с

2. Строк подання студентом роботи 08 грудня 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Інформаційну базу склали нормативно-правові акти, пов'язані з обліком адміністративних витрат, а також наукові напрацювання учених в зазначеній сфері

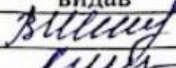
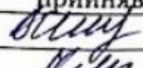
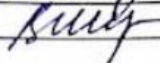
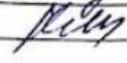
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

2 АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

5. Перелік графічного матеріалу рисунки, таблиці.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Шелецьок В. А., доцент		
Розділ 2	Шелецьок В. А., доцент		

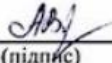
7. Календарний план:

№ з/п	Етапи роботи	Термін виконання	Позначка про виконання
1	Співбесіда зі здобувачем вищої освіти за тематикою роботи, видача переліку рекомендованої нормативної, інструктивної бази та учбової літератури	28.06.2024	виконано
2	Збір матеріалів до кваліфікаційної (магістерської) роботи	29.06.24-12.07.24	виконано
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань кваліфікаційної (магістерської) роботи	13.07.24-22.08.24	виконано
4	Підготовка I розділу кваліфікаційної (магістерської) роботи та подання його керівнику	23.08.24-14.10.24	виконано
5	Підготовка II розділу кваліфікаційної (магістерської) роботи та подання його керівнику	15.10.24-28.11.24	виконано
6	Підготовка вступної частини	29.11.2024	виконано
7	Перевірка роботи керівником та доопрацювання роботи	30.11.2024	виконано
8	Отримання відгуку керівника	01.12.2024	виконано
9	Попередній захист роботи	08.12.2024	виконано
10	Захист роботи в ЕК		

Дата видачі завдання «28» червня 2024 р.

Студент (підпис)

Кормакова І.І.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи (підпис)

к.е.н., доц. Адамовська В.С.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

	стор.
ЗАВДАННЯ НА РОБОТУ	2
РЕФЕРАТ	5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	6
ВСТУП	7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ	9
1.1 Критичний аналіз підходів до визначення адміністративних витрат	9
1.2 Критерії визнання та оцінювання адміністративних витрат згідно нормативно-правових документів, що регламентують порядок їх обліку	15
2 АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»	20
2.1 Особливості діяльності ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»	20
2.2 Аналіз основних економічних показників діяльності та оцінка його фінансового стану ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»	25
2.3 Критичний аналіз стану організації обліку на ТОВ «НВП- РУДПРОМАВТОМАТИКА»	31
2.4 Бухгалтерський облік адміністративних витрат на ТОВ «НВП- РУДПРОМАВТОМАТИКА»	33
2.5 Внутрішньогосподарський контроль та аудит адміністративних витрат в процесі управління ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»	37
2.6 Шляхи удосконалення обліку адміністративних витрат на ТОВ «НВП- РУДПРОМАВТОМАТИКА»	41
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	47
ДОДАТКИ	49

Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ

на кваліфікаційну (магістерську) роботу на тему:
«Удосконалення обліку адміністративних витрат підприємства та
управлінський аспект їх оптимізації»

МР: 66 сторінок, 10 таблиць, 17 рисунків, 20 джерел, 8 додатків.

Мета МР: розробка теоретичних та практичних рекомендацій щодо покращення процесу обліку адміністративних витрат на підприємстві, а також вивченні управлінських підходів для їх оптимізації з метою підвищення ефективності діяльності підприємства та зниження загальних витрат.

Об'єкт дослідження: адміністративні витрати підприємства, що виникають у процесі його господарської діяльності.

Предмет дослідження: методи та процеси обліку адміністративних витрат підприємства, а також управлінські підходи та інструменти, спрямовані на їх оптимізацію.

Методи дослідження: дедукція, індукція, статистичний метод, метод теоретичного узагальнення, порівняння, аналіз і аналогія.

Результати дослідження: зроблено критичний аналіз підходів щодо визначення адміністративних витрат; визначено критерії оцінювання адміністративних витрат згідно нормативно-правових актів, що регламентують їх облік; досліджено особливості діяльності ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»; виконано аналіз основних економічних показників підприємства; розглянуто стан організації обліку на підприємстві, зазначено особливості облікової політики підприємства; проаналізовано бухгалтерський облік адміністративних витрат на ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»; висвічено відображення інформації стосовно адміністративних витрат на ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА» у формах звітності; зазначено проблеми в обліку адміністративних витрат, а також наведено шляхи їх удосконалення.

Ключові слова: ВИТРАТИ, АДМІНІСТРАЦІЯ, ОБЛІК ВИТРАТ, ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ, КОНТРОЛЬ, АНАЛІТИКА, УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК, ВИТРАТНИЙ АНАЛІЗ.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ВТ – витрати

АВ – адміністративні витрати

СБ – собівартість

БО - бухгалтерський облік

ВК – власний капітал

ДХ – дохід

АС – авансові суми

ДЗ – дебіторська заборгованість

ОО – організація обліку

ВСТУП

Сьогоднішні ринкові реалії вимагають від підприємств постійного оптимізування витрат, щоб залишатися конкурентоспроможними та забезпечити стабільний розвиток. Як одна з ключових статей витрат, адміністративні витрати вимагають від керівництва особливого контролю. Ефективний облік та оптимізація адміністративних витрат дозволяють не лише знизити загальні витрати, але й підвищити ефективність управління підприємством у цілому.

Оптимізація АВ є актуальною проблемою, що потребує вдосконалення існуючих методів обліку та розробки нових рішень на рівні управління. В сучасних реаліях розвитку бізнесу ефективний облік витрат є запорукою раціонального використання ресурсів та досягнення цілей стратегії підприємства.

Мета роботи полягає в розробленні теоретичних та практичних рекомендацій щодо поліпшення процесу обліку АВ на підприємстві, а також вивченні управлінських підходів для їх оптимізації аби досягти максимальної ефективності діяльності підприємства та скоротити витрати.

Предмет дослідження – методи та процеси обліку АВ підприємства, а також управлінські підходи та інструменти, спрямовані на їх оптимізацію.

Об'єкт дослідження – адміністративні витрати підприємства, що виникають у процесі його господарської діяльності.

В процесі виконання роботи буде проведено:

- здійснити критичний аналіз теоретичних підходів до визначення поняття АВ;
- визначити критерії оцінки та обліку АВ, які надаються працівникам підприємства, згідно з вимогами чинного законодавства;
- провести дослідження особливостей діяльності ТОВ РПА;
- виконати аналіз основних фінансово-економічних показників ТОВ РПА;

- розглянути стан організації БО на підприємстві, зокрема особливості облікової політики щодо обліку АВ;
- проаналізувати практику відображення АВ у бухгалтерських записах ТОВ РПА;
- виявити проблемні аспекти обліку АВ у компанії та запропонувати напрями їх усунення.

Дана робота стане корисною для керівників та бухгалтерів підприємств, науковців та студентів, які цікавляться питаннями обліку та оптимізації витрат, а також для всіх, хто прагне вдосконалити управлінські процеси на підприємстві.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

1.1 Критичний аналіз підходів до визначення адміністративних витрат

У процесі господарювання підприємства несуть різноманітні ВТ. Частина з них безпосередньо пов'язана з виробництвом продукції (сировина, зарплата виробничих робітників тощо) і включається до її собівартості. Інша частина ВТ, які не можна прямо пов'язати з виробництвом, називаються ВТ періоду. Це, наприклад, ВТ на управління, маркетинг, адміністративні ВТ. Такі витрати відносяться на ВТ того періоду, в якому вони виникли, і впливають на кінцевий фінансовий результат підприємства.

Однією з ключових статей ВТ за період є АВ. Утримання управлінських служб і відділів підприємства потребує відповідних ресурсів. Ці ВТ є необхідними та неминучими. На відміну від прямих ВТ, які входять до виробничої СБ продукції, АВ впливають на фінансові результати, оскільки пов'язані з організацією та функціонуванням підприємства в цілому.

У сучасних українських умовах виживання підприємств залежить від їхньої здатності ефективно конкурувати. Це вимагає не лише високої якості продукції, але й оптимізації всіх бізнес-процесів, зокрема, через впровадження ефективного управління витратами. Особлива увага при цьому приділяється АВ, які можуть суттєво вплинути на фінансовий результат.

АВ віднесені до виробничої сфери, демонструють пряму пропорційність до обсягів виробництва. Тобто, зі збільшенням або зменшенням виробничих показників відбувається відповідне змінення цих ВТ.

АВ відіграють ключову роль у загальній системі управління компанії. Їхній вплив на фінансові результати фірми настільки значний, що дослідження в цій галузі є надзвичайно актуальними. Одним з фундаментальних питань, яке вивчають дослідники, є саме визначення сутності даних витрат.

Значний науковий інтерес до АВ зумовлений їхнім впливом на ефективність підприємств. Дослідники активно обговорюють питання визначення сутності цих витрат, і їхні погляди представлені в таблиці 1.1.

Табл. 1.1 - Багатогранність наукових інтерпретацій АВ

№	Автор	Визначення
1	2	3
1	Грабова Н. М.	Адміністративні витрати - відображаються бригадні та загальновиробничі витрати, зокрема: витрати на оплату праці апарату управління; орендна плата; амортизаційні відрахування і витрати на утримання та поточний ремонт необоротних активів загального призначення; витрати на заходи з охорони праці й техніки безпеки; витрати на перевезення працівників до місця безпосередньої роботи; інші витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням виробництва окремих підрозділів і галузей.
2	Ловінська Л.Г	Адміністративні витрати — витрати на обслуговування та управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності.
3	Бутинець Ф.Ф.	Адміністративні витрати є витрати, пов'язані з обслуговуванням виробництва й управлінням ним у масштабі всього підприємства.
4	Іванова Е. І.	Адміністративні витрати – затрати суб'єкта господарювання на оплату праці персоналу, який безпосередньо незайнятий у процесі виробництва та інші загальні витрати, які не відносяться до загальновиробничих витрат.
5	Дмитрива І. М.	Адміністративні витрати – це такі витрати, які пов'язані із забезпеченням основної інфраструктури виробничої діяльності підприємства та не гарантують отримання вигод від їх здійснення у майбутньому.
6	Белов М. А	Адміністративні витрати – загально виробничі витрати, до яких відносяться витрати на обслуговування й управління виробництвом (цехів, дільниць), які змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно зміні обсягу діяльності.

АВ, як важлива частина загальних ВТ підприємства (рис. 1.1), мають прямий вплив на його фінансовий результат. Їхній обсяг і структура можуть значно відрізнитися в залежності від розміру компанії, її організації та виду діяльності. Ефективне управління цими ВТ, зокрема їхній ретельний аналіз та впровадження автоматизації, є важливим чинником підвищення конкурентоспроможності та прибутковості підприємства.

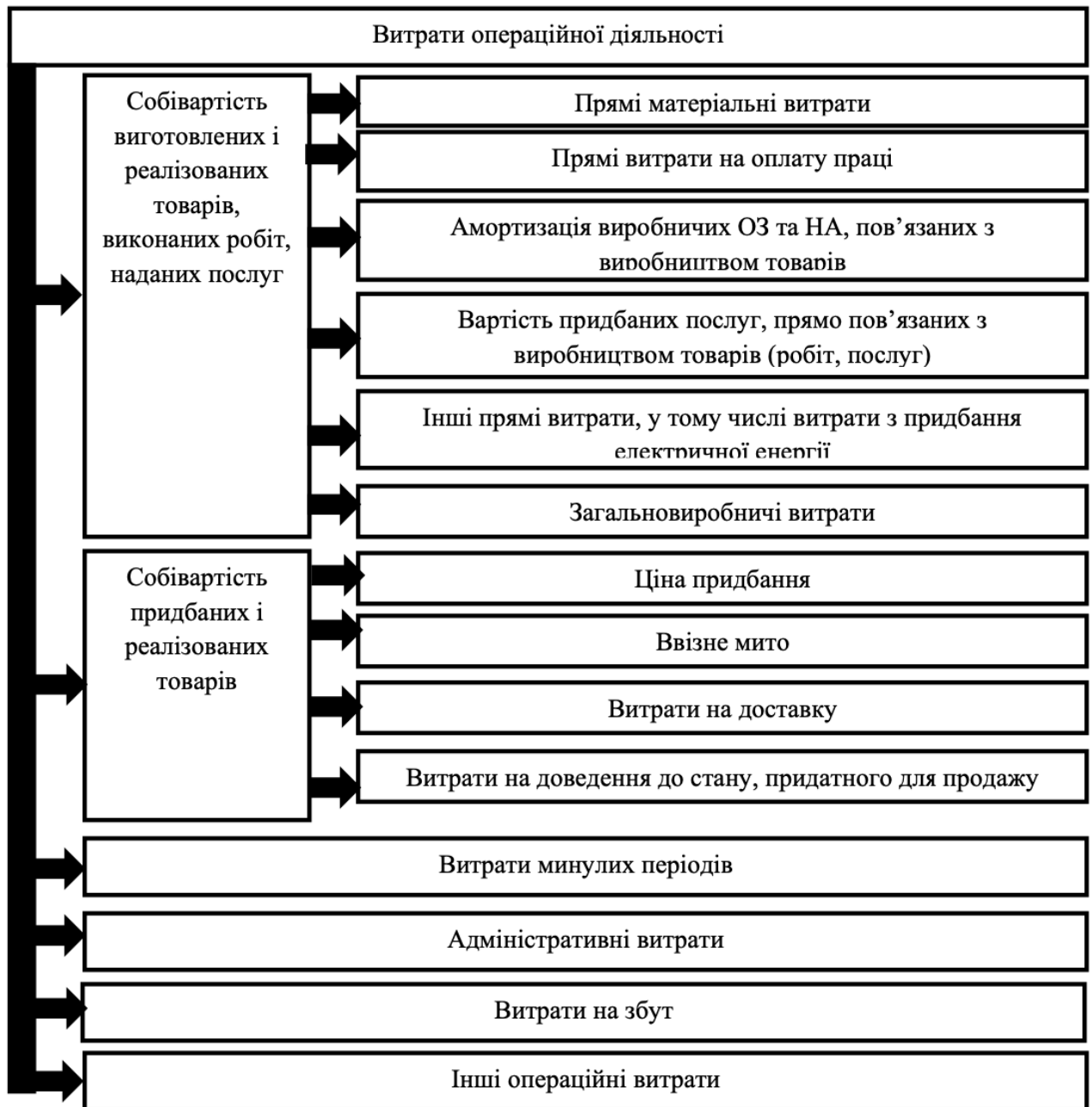

Рис. 1.1 – Структура ВТ, пов'язаних з операційною діяльністю організації []

Правильна класифікація ВТ є фундаментом для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. Особливого значення набуває класифікація АВ, які, хоча і не поділяються на постійні ВТ та змінні ВТ за загальноприйнятою класифікацією, за суттю є постійними у короткостроковому періоді. Їхня значна частка у структурі ВТ та стійка тенденція до зростання

роблять актуальним завдання оптимізації та вдосконалення обліку цих ВТ для підвищення фінансової ефективності підприємства.

Класифікація та облік АВ підприємства залежать від комплексу взаємопов'язаних факторів, таких як:

- специфіка діяльності;
- організаційна структура;
- галузева приналежність;
- номенклатура продукції;
- методи оцінки та трансфертного ціноутворення;
- система внутрішньогосподарських відносин;
- методи калькуляції собівартості.

АВ, як комплексні витрати, вимагають детального аналізу за економічними елементами (рис. 1.2). Ця класифікація є основою для фінансового обліку. Однак, для потреб управлінського обліку, АВ розподіляються за статтями калькуляції, що дозволяє визначити їх вплив на СБ конкретних видів продукції. Тобто, якщо сумарні АВ відображаються в фінансовій звітності, то в управлінському обліку лише частина цих ВТ включається до СБ продукції.

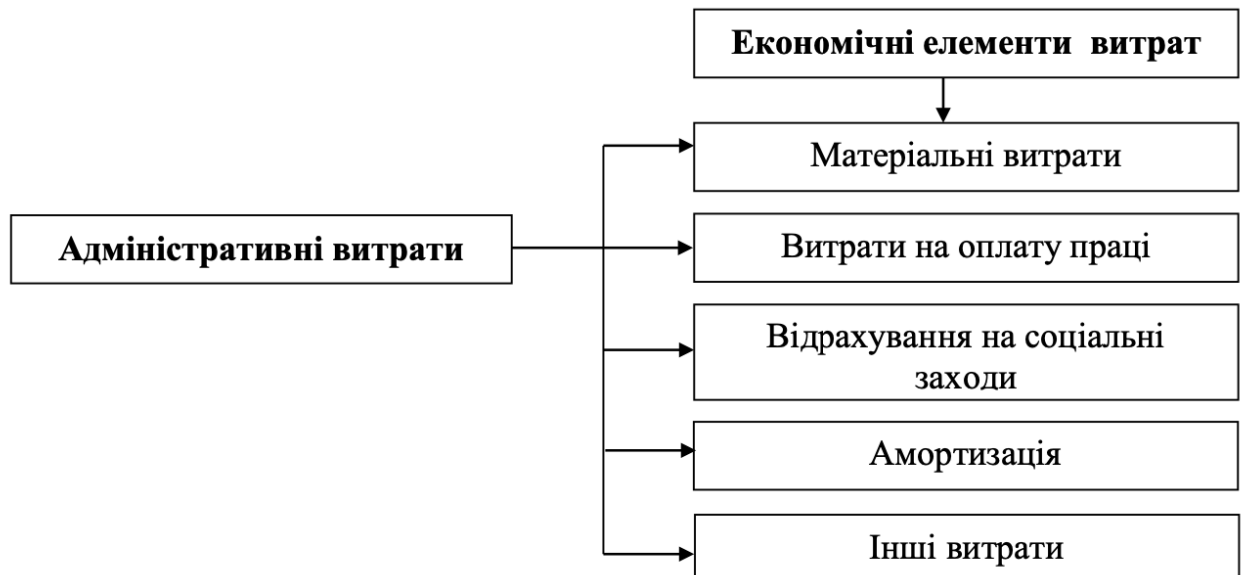

Рис. 1.2 – Групування АВ за економічними складовими

Для ефективного управління АВ їх необхідно класифікувати за критерієм реакції на зміни виробничих обсягів. Залежно від цього, ВТ поділяються на постійні (незалежні від обсягу виробництва) та змінні (прямо пропорційні змінам обсягу). Такий поділ дозволяє точніше планувати та контролювати ВТ, а також приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Автори Шим і Сигел звертають нашу увагу на існування так званих змішаних ВТ, які поєднують в собі властивості як постійних, так і змінних ВТ. Величина таких ВТ змінюється зі зміною обсягу виробництва, але не пропорційно. Ця особливість робить змішані ВТ релевантними для класифікації АВ, оскільки саме вони часто мають такий характер.

Залежно від того, до якого періоду відносяться АВ, їх ділять на поточні, минулі та майбутні (рис. 1.3).

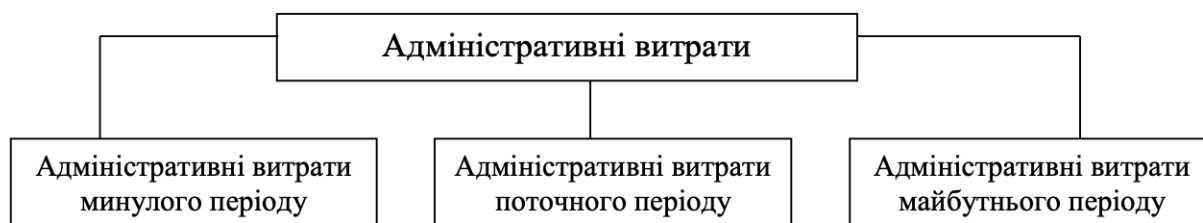

Рис. 1.3 – Види АВ за часом створення

З метою оптимізації ВТ та підвищення ефективності управління підприємством АВ поділяють на дві групи: ті, на які можна вплинути (регульовані), та ті, на які вплинути складніше (нерегульовані).

Нерегульовані або фіксовані АВ тісно пов'язані з потужністю підприємства. Вони включають такі ВТ, як амортизація, податки, страхування та заробітна плата адміністративного персоналу. Їхній розмір визначається планованою потужністю і практично не змінюється при коливаннях фактичного виробництва. Це означає, що навіть при зменшенні обсягів виробництва, ці ВТ, як правило, залишаються незмінними в короткостроковому періоді. Ці ВТ є стабільними, тому що вони пов'язані з довгостроковими зобов'язаннями фірми (наприклад, оренда, кредити) або з необхідністю утримання певної інфраструктури. Фіксовані ВТ можуть значно впливати на прибутковість компанії, особливо при низьких обсягах виробництва. Хоча ці ВТ важко змінити

в короткостроковому періоді, існують способи їх оптимізації в довгостроковій перспективі.

Узагальнюючи все вище перераховане, збудуємо таблицю класифікації АВ (табл. 1.2).

Табл. 1.2 – Класифікація АВ

Ознака	Характеристика
Комплексність витрат (номенклатурні статті)	Оплата праці загальногосподарського персоналу, відрахування на соціальні заходи, витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого адміністративного персоналу, витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів загальногосподарського призначення (оренда, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, охорона), винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо), витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо), витрати на врегулювання суперечностей у судових органах, податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг), плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, інші витрати адміністративного призначення.
За центрами відповідальності	Адміністративні витрати дирекції, адміністративно-господарської частини, відділу механізації, відділу охорони праці, відділу постачання, відділу кадрів, бухгалтерії.
За економічними елементами	Матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші витрати.
Відношення до обсягів виробництва	Постійні, змінні, змішані.
За періодом виникнення	Адміністративні витрати минулих, поточних і майбутніх періодів.
За можливістю регулювання	Регульовані, нерегульовані.

Таким чином, глибоке розуміння структури АВ є ключовим для успішного управління підприємством. Правильне розподілення ВТ за різними категоріями дозволяє не тільки проаналізувати їхню складову, а й виявити потенційні можливості для оптимізації ВТ, що в свою чергу сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень.

1.2. Критерії визнання та оцінювання адміністративних витрат згідно нормативно-правових документів, що регламентують порядок їх обліку

Систему БО в Україні регулюють численні нормативні документи, розроблені Кабінетом Міністрів, Міністерством фінансів, Державною службою статистики, Державною податковою службою, Національним банком та іншими державними органами. Серед ключових документів, якими керуються головні бухгалтери, можна виділити Закон України «Про БО і ФЗ в Україні», НПСБО №1, ПКУ, План рахунків БО та Інструкцію про його застосування, а також інші нормативні акти та внутрішні документи підприємства (див. табл. 1.3).

Кожен з нормативних документів, що регулюють БО, надає детальну інформацію щодо обліку АВ. Вимоги до розкриття інформації про АВ визначаються як НП(С)БО 1, так і ПКУ. При цьому, якщо НП(С)БО 1 встановлює загальні принципи, то ПКУ деталізує їх з точки зору податкового обліку. П(С)БО 16 безпосередньо присвячений визначенню та обліку АВ, надаючи конкретні правила щодо їх класифікації та відзеркалення в БО.

Табл. 1.3 – Нормативні документи, які регулюють облік АВ

№	Документ	Короткий зміст	Особливості використання
1.	Конституція України Прийнятий ВР України від 28.06.96 №30 [29, с 7].	Основний закон України про регулювання правові засади підприємства	Загальні положення, що регулюють діяльність підприємства, його правові засади
2.	Про державну контрольно- ревізійну службу в Україні. Закон України від 26.01.93 р. №2939-ХІІ.	Визначає статус даної контрольно-ревізійної служби в Україні, її функції та правові основи діяльності	Організація проведення ревізії на підприємстві

3.	Закон України Про оплату праці. від 25.03.95 р.	Нормативне визначення зарплати і регулювання її оплати	Облік та контроль додержанням законодавчих положень з оплати праці
4	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07 99 р. №996-XIV.	Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.	Регламентує організацію обліку витрат та відображення результатів обліку у фінансовій звітності
5	Господарський кодекс України від 16.01.2003р. №436 IV	Зміст і форма звіту про фінансові результати, а також загальні вимоги до розкриття його статей	Відповідність господарської діяльності підприємства чинному законодавству
6	Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 28.10.99 р. №1706	Засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності	Для організації обліку операцій з запасами підприємства
7	Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 28.10.98р. № 1706	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації	Для організації обліку операцій, пов'язаних з витратами підприємства.

Варто зазначити, що МСФЗ не містять відокремленого стандарту, який би регулював облік ВТ. Відсутність єдиного стандарту щодо обліку витрат в МСФЗ пояснюється тим, що структура ВТ підприємств може значно відрізнятися залежно від їхньої діяльності. Тому МСФЗ надають загальні принципи, які дозволяють адаптувати облік ВТ до специфіки кожного підприємства. Інформація щодо обліку ВТ розподілена по різних стандартах і подається фрагментарно.

Наприклад, детальні правила оцінки матеріальних запасів та їх відображення в обліку викладені в МСФЗ 2. А питання обліку ВТ на оплату праці, включаючи різноманітні виплати працівникам, регулюються МСФЗ 19.

На відміну від МСФЗ, українські стандарти виділяють ВТ в окремий стандарт – П(С)БО 16 «Витрати». Це дозволяє більш детально регулювати БО і

розкриття інформації про ВТ у ФЗ. Хоча певні аспекти обліку ВТ також розглядаються в НП(С)БО 1 та інших стандартах.

Хоча як міжнародні, так і національні стандарти БО надають інформацію про складові АВ, вони не містять єдиного, чітко визначеного поняття щодо визначення цих ВТ.

Для того, щоб ВТ були визнані в БО, вони повинні відповідати критерію зменшення економічних вигод, що призводить до зменшення власного капіталу (крім випадків вилучення вкладів учасників); по-друге, сума цих ВТ має бути достовірно оцінена. Ці критерії застосовуються до кожної окремої господарської операції.

Відомо, що згідно з принципом нарахування, доходи та ВТ відображаються в обліку в момент їх виникнення, а не в той час, коли приходять або сплачуються гроші. Тобто, ВТ можуть бути визнані навіть тоді, коли підприємство ще не сплатило за них. Крім того, на відміну від доходів, для ВТ існує додаткова класифікація: їх поділяють на три основні види. Ця класифікація визначає порядок визнання ВТ та їхній вплив на ФР.

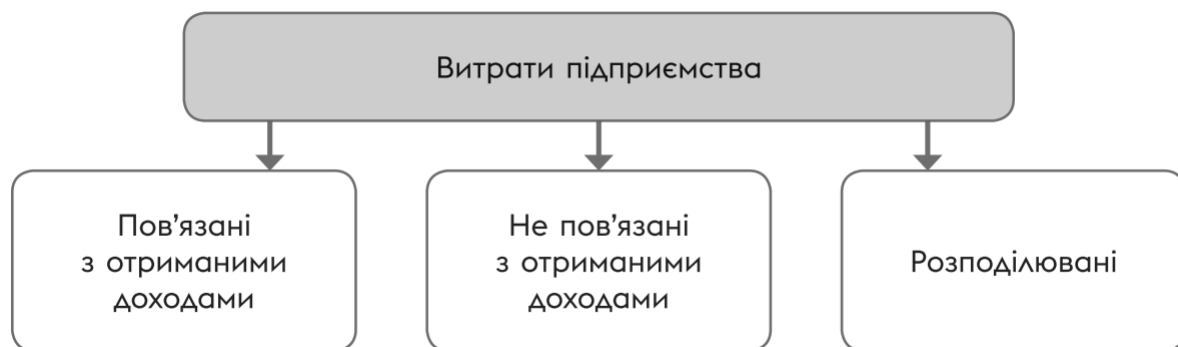

Рис. 1.4 – Види ВТ організації

ВТ, які безпосередньо сприяли отриманню певного ДХ, слід визнавати в БО відповідно до двох принципів: нарахування та відповідності. Перший принцип означає, що ВТ відображаються в обліку в тому часовому періоді, до якого вони відносяться, не залежачи від того, коли була здійснена фактична оплата. Другий передбачає, що ВТ, пов'язані з отриманням певного ДХ, повинні

бути визнані в тому ж самому звітному періоді, що й цей ДХ. Тобто, ВТ «прив'язуються» до ДХ, які вони допомогли отримати. Для застосування цього правила підприємство має бути впевненим у прямому зв'язку між ВТ та ДХ.

Розглянемо другу класифікацію ВТ на рис. 1.4. Такі витрати називають ВТ періоду. Згідно з НП(С)БО 16, їх відносять до ВТ того моменту, в якому вони були зроблені. До ВТ періоду відносять, наприклад, АВ, ВТ на збут та інші операційні ВТ.

Третім видом ВТ, що розглядається, є розподілювані ВТ. Ці ВТ пов'язані з активами, які забезпечують отримання вигод протягом кількох періодів. Щоб правильно відобразити такий розподіл вигод у часі, вартість таких активів розподіляється на ВТ шляхом систематичного нарахування амортизації протягом усього строку їх корисного застосування. Наприклад, необоротні активи, такі як будівлі, обладнання та нематеріальні активи, забезпечують підприємству економічні вигоди протягом багатьох років, тому їх вартість поступово включається до складу ВТ шляхом щомісячного або щоквартального нарахування амортизації.

Для ефективного управління невеликими, але постійними ВТ, в міжнародній практиці застосовується система АС. Суть цієї системи полягає у створенні спеціального фонду, з якого фінансуються повсякденні потреби. Розмір фонду розраховується на основі статистичних даних про минулі ВТ і регулярно поповнюється. Система АС є зручним інструментом для управління невеликими ВТ, оскільки вона дозволяє уникнути громіздкої процедури оформлення кожної окремої виплати. Крім того, така система забезпечує більший контроль за витрачанням коштів.

Фонд АС створюється як постійний резерв готівки для покриття непередбачених АВ. Сума фонду встановлюється заздалегідь і регулярно поповнюється. Особа, відповідальна за використання фонду, отримує необхідну суму під звіт і зобов'язана використовувати її виключно на затверджені цілі. Періодично вона складає звіт про витрачені кошти, надаючи підтверджуючі

документи, та поповнює фонд до встановленого рівня. Такий підхід має низку переваг, які детально описані на рисунку 1.5.

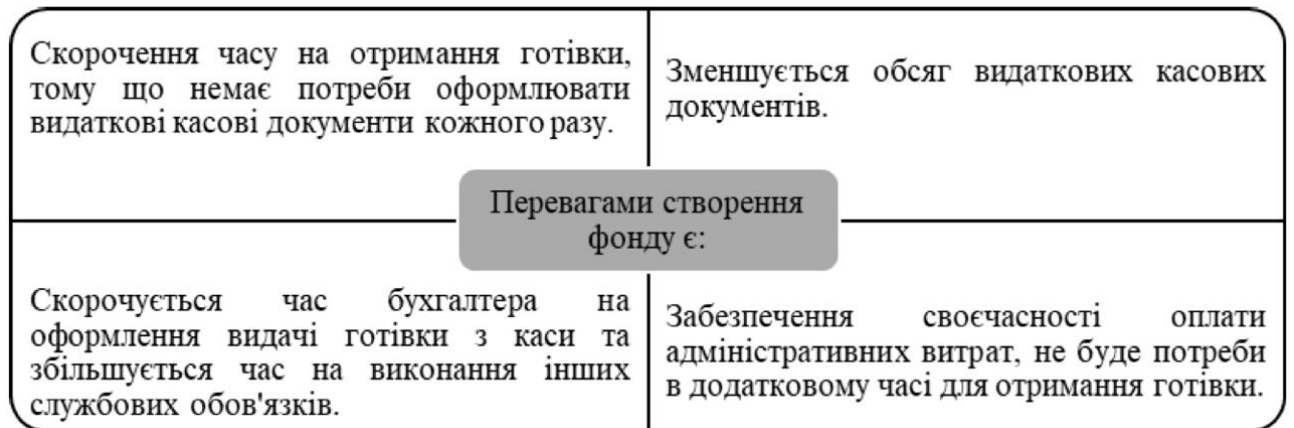

Рис. 1.5 – Ефективність використання фонду АС

Таким чином, фонд АС – це зручний і ефективний інструмент для управління дрібними АВ. Він дозволяє оптимізувати процес оплати, забезпечує контроль за витрачанням коштів та спрощує облік.

Нормативне забезпечення АВ є важливим елементом ефективного управління підприємством. Дотримання відповідних норм і стандартів дозволяє забезпечити достовірність фінансової інформації, знизити ризики, підвищити довіру інвесторів та кредиторів.

2 АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

2.1 Особливості діяльності ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

Підприємства є фундаментом будь-якої економіки. Вони виконують безліч важливих функцій, які впливають на рівень життя населення, розвиток країни та її міжнародну конкурентоспроможність.

Значні кошти багатьох підприємств спрямовуються на дослідження та розробки, що стимулює появу нових продуктів, технологій та виробничих процесів. Це стимулює економічне зростання та підвищує конкурентоспроможність країни. Одним з таких підприємств є ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА».

На рисунку 2.1 вичерпно вказана назва об'єкта дослідження

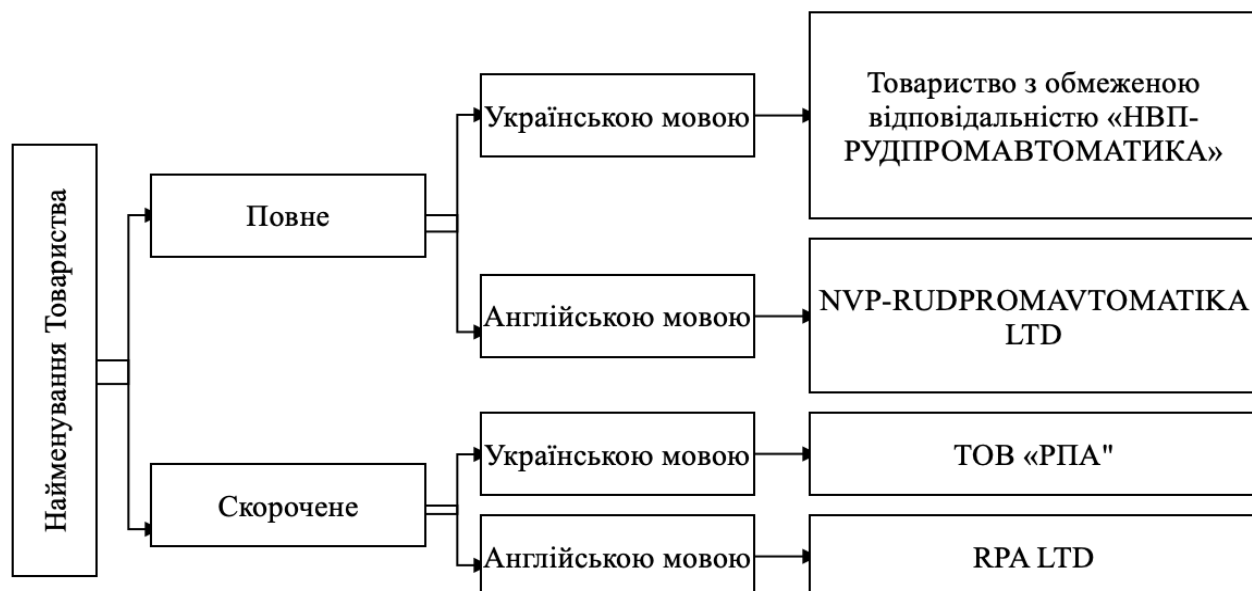

Рис. 2.1 – Інформація про найменування ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

Статут (дод. А) надає підприємству юридичну силу і є підставою для його реєстрації та діяльності. Тому в ньому містяться всі дані про компанію.

Основні особливості функціонування досліджуваного товариства візуалізовано на рисунку 2.2.

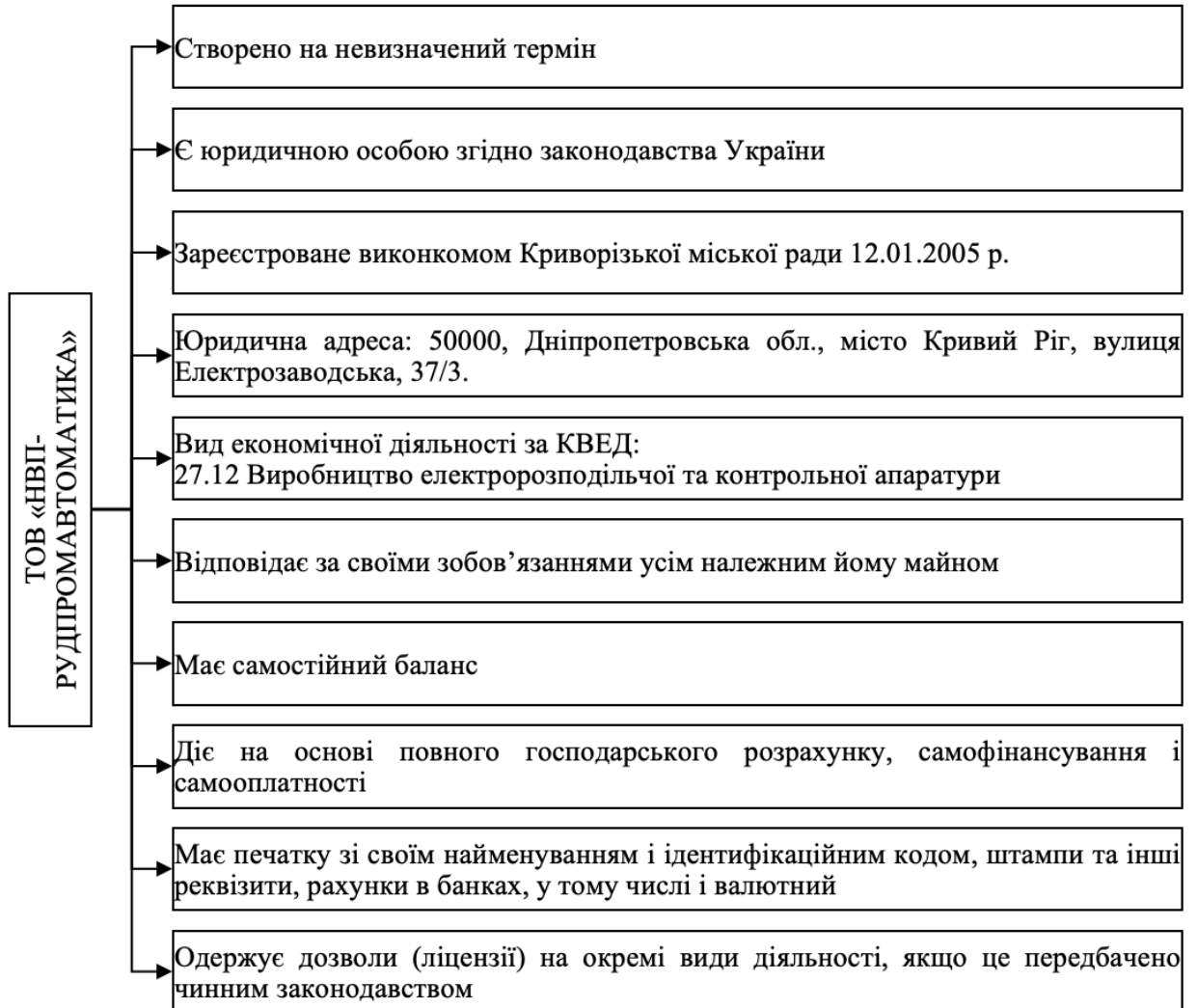

Рис. 2.2 – Особливості діяльності ТОВ РПА

Об'єкти власності організації – це все те, що приналежить підприємству у власності і використовується для здійснення діяльності. Це можуть бути як матеріальні так і нематеріальні активи. Вони є основою для здійснення виробничої, комерційної та іншої діяльності підприємства. Наявність власного майна забезпечує стабільність роботи підприємства та його незалежність. Розглянемо об'єкти власності ТОВ РПА на рис. 2.3.

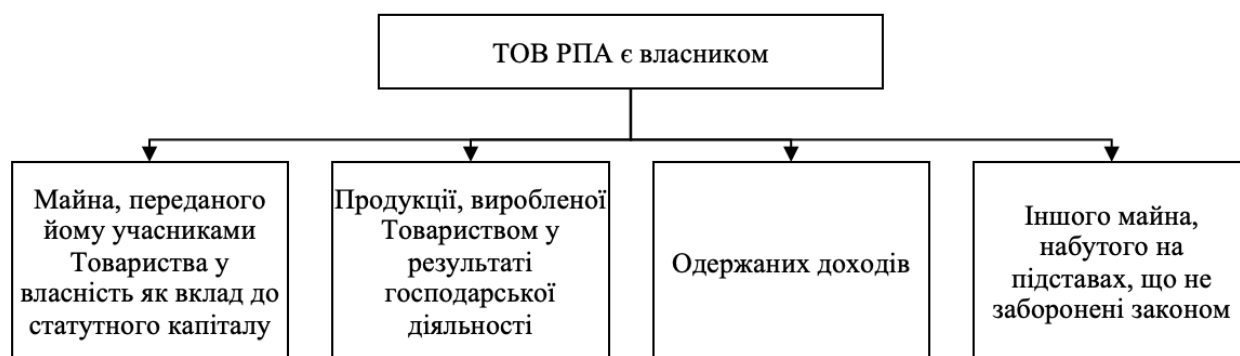

Рисунок 2.3 – Об’єкти власності ТОВ «ДПТ»

Органом, що має найвищу владу у ТОВ РПА є збори учасників - це зібрання всіх учасників (акціонерів) компанії, на якому вирішуються найважливіші питання її діяльності. На зборах учасників приймаються рішення з широкого кола питань, зокрема:

- призначення та відкликання керівних органів: обрання директора, ревізора, формування наглядової ради тощо.
- затвердження річної звітності та розподіл прибутку: аналіз фінансових результатів компанії за минулий рік, прийняття рішення про виплату дивідендів.
- зміна деяких позицій до основного документа компанії.
- реорганізація або ліквідація компанії: прийняття рішень про зміну організаційно-правової форми, злиття, поділ, виділення або ліквідацію підприємства.
- інші важливі питання: наприклад, затвердження планів розвитку компанії, затвердження великих угод тощо.

Частота проведення зборів учасників визначається законодавством та статутом компанії. Зазвичай, збори проводяться кожен рік, але можуть проводитись позачергово за необхідності.

Проаналізуємо детальніше права і обов’язки учасників ТОВ РПА на рис. 2.4.

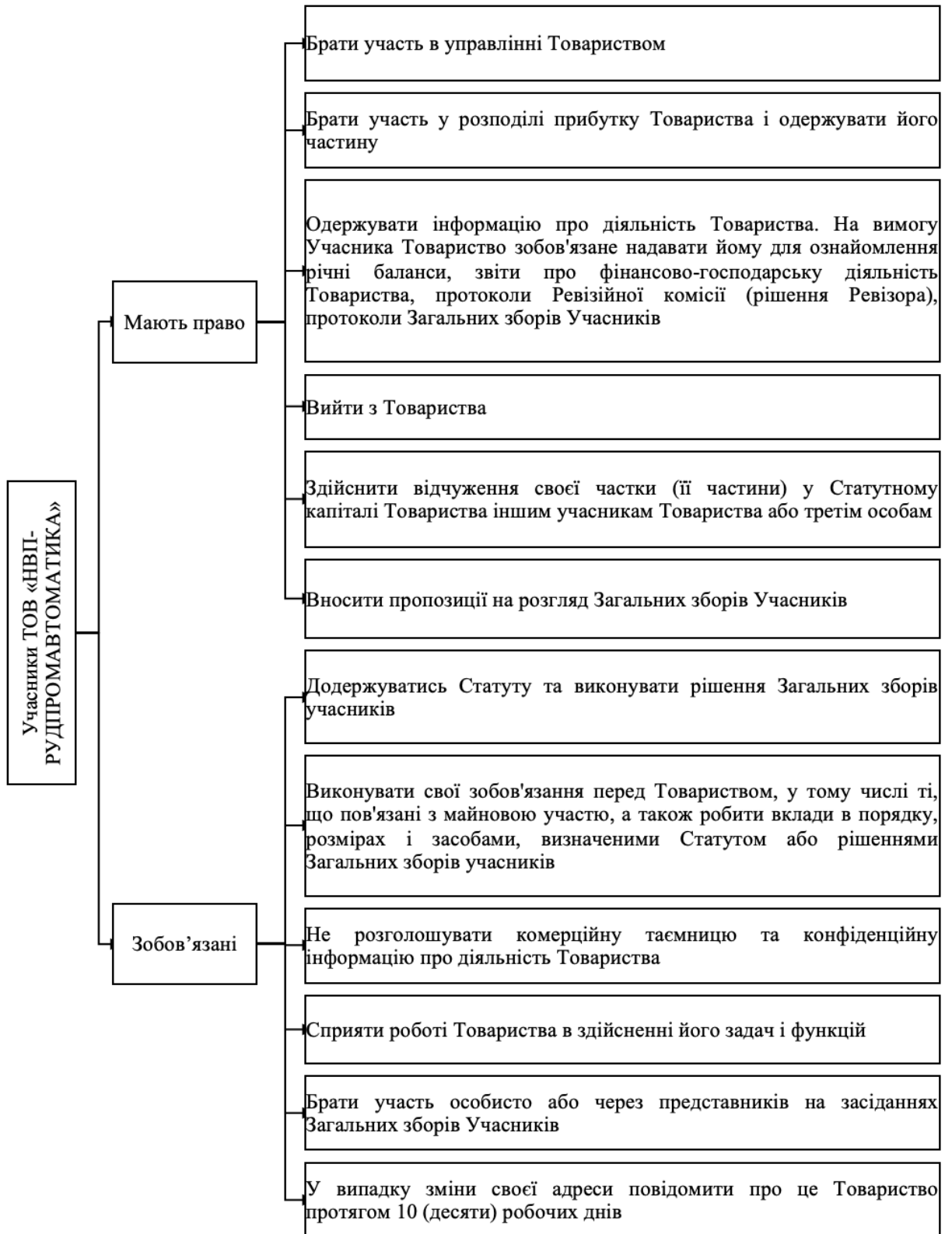

Рис. 2.4 – Права та обов'язки учасників ТОВ РПА

Далі розглянемо безпосередньо самих учасників (засновників) товариства на рис. 2.5.

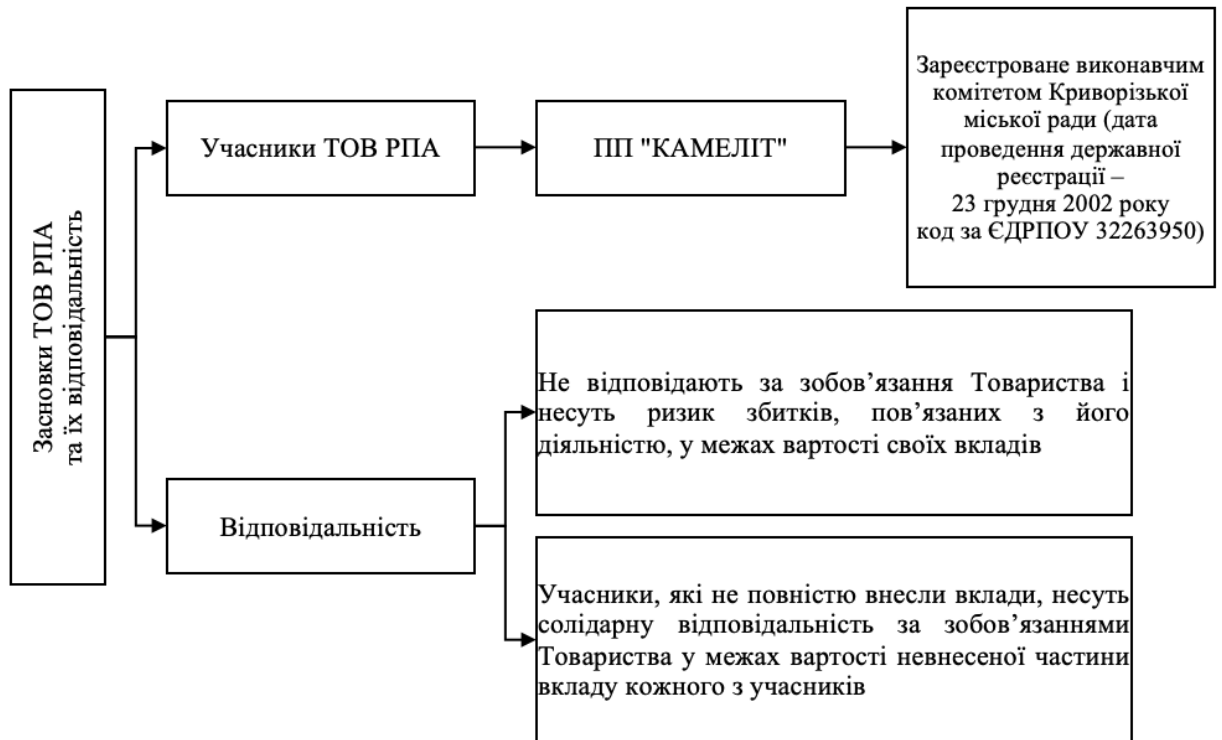

Рис. 2.4 – Склад і відповідальність засновників ТОВ РПА

Статутний капітал – це, образно кажучи, «стартовий капітал» підприємства. Це сума грошей або майна, яку засновники вносять при створенні компанії. Це як початковий внесок, який дозволяє компанії почати свою діяльність. Це своєрідна гарантія для кредиторів компанії. Він показує, що компанія має певні активи, які можуть бути використані для погашення боргів при необхідності.

Як правило, ВК формується за рахунок ГК. Проте, законодавством допускається внесення до ВК й інших активів, таких як обладнання чи нерухомість. Статутний фонд товариства РПА складає 26 400 гривень, сформований за рахунок вкладень його засновників.

Органи управління товариства – це своєрідний «скелет», який надає структуру та забезпечує ефективну роботу будь-якого підприємства. Вони повинні бути для того, щоб приймати рішення, координувати дії учасників та представляти інтереси товариства перед зовнішніми користувачами інформації.

На рис. 2.5 наведено склад управління на ТОВ РПА.

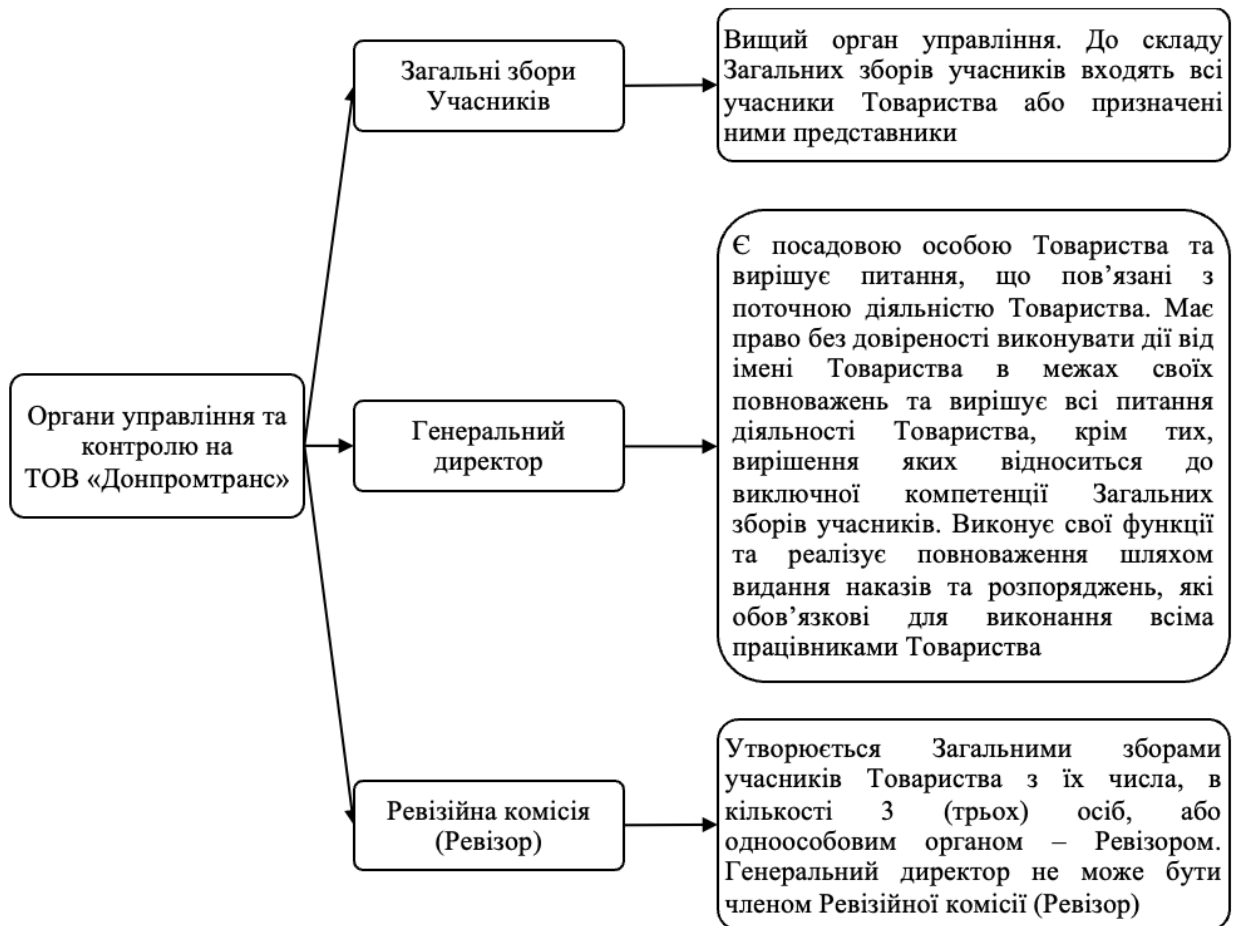

Рис. 2.5– Склад членів управління на ТОВ РПА

Таким чином, визначено, що компанія успішно конкурує на ринку завдяки вузькій спеціалізації, високій якості продукції та інноваційному підходу.

2.2 Аналіз основних економічних показників діяльності та оцінка його фінансового стану ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

Аналіз економічних показників підприємства є ключовою частиною ефективного управління бізнесом. Завдяки йому можна приймати зважені управлінські рішення, базуючись на об'єктивній інформації про діяльність підприємства.

Аналіз дозволяє виявити резерви для оптимізації використання ресурсів, досягає поставлених цілей і генерує прибуток.

Завдяки аналізу можна виявити вузькі місця в діяльності підприємства, такі як низька рентабельність окремих видів продукції, неефективне використання активів тощо. Аналіз є надійною основою для ухвалення виважених інвестиційних рішень, оптимізації витрат, розширення виробництва, зміни асортименту продукції та інших аспектів діяльності підприємства.

На основі аналізу існуючих тенденцій можна прогнозувати майбутні результати діяльності підприємства та розробляти стратегію розвитку.

Аналіз дозволяє порівняти фактичні результати з плановими і виявити відхилення, що вимагають корекції.

Регулярний аналіз фінансової діяльності підвищує довіру інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Проаналізуємо основні показники діяльності ТОВ РПА.

Табл. 2.1 – Аналіз активів ТОВ РПА за 2022-2023 роки

Показник	2022	2023	Абс. Приріст, +-	Відн. Приріст, %
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	10 481,6	20 502,3	10 020,7	95,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1,7	7	5,3	311,8
Гроші та їх еквіваленти	19 989,5	20 180,8	191,3	0,9
баланс	65 474,9	70 787,8	5 312,9	8,1

Згідно з наданими даними, за період з 2022 по 2023 рік спостерігається стрімке зростання ДЗТРП (на 95,6%), тоді як зростання ДЗ за розрахунками з бюджетом є ще більш значним (на 311,8%). Водночас, обсяг ГК та їх еквівалентів збільшився незначно (на 0,9%). Збільшення загального балансу підприємства на 8,1% свідчить про загальне зростання активів.

ДЗ за товари, роботи, послуги:

- Збільшення ДЗ може свідчити про розширення обсягів діяльності підприємства, збільшення продажів та зростання клієнтської бази. Таке значне зростання може свідчити про проблеми з погашенням ДЗ клієнтами, що може негативно вплинути на ліквідність підприємства. Варто проаналізувати структуру ДЗ за термінами погашення, щоб визначити частку сумнівних боргів.

ДЗ за розрахунками з бюджетом:

- Значне зростання заборгованості перед бюджетом свідчить про проблеми з податковими платежами. Це може призвести до штрафних санкцій та негативних наслідків для репутації підприємства. Необхідно з'ясувати причини такого зростання (наприклад, помилки в обліку, тимчасові фінансові труднощі).

Гроші та їх еквіваленти:

- Незначне зростання грошових коштів може бути пов'язане з інвестуванням коштів в оборотні активи або основні засоби. Однак, враховуючи значне зростання ДЗ, варто перевірити, чи достатньо цих ГК для забезпечення поточної діяльності підприємства.

Висновки та рекомендації:

- Необхідно провести детальний аналіз структури ДЗ, визначити частку сумнівних боргів, середню тривалість ДЗ, аналізувати причини прострочення платежів.

- Провести ретельний аналіз податкових розрахунків, перевірити правильність нарахування та сплати податків.

- Розрахувати відповідні коефіцієнти ліквідності для оцінки здатності підприємства погашати короткострокові зобов'язання.

- Оцінити швидкість обороту ДЗ, забезпеченість ДЗ запасами.

- Впровадити більш ефективні системи контролю за ДЗ, запровадити систему штрафних санкцій за прострочення платежів, розглянути можливість факторингу.

Табл. 2.2 – Аналіз пасивів ТОВ РПА за 2022-2023 роки

Показник	2022	2023	Абс. Приріст, +-	Відн. Приріст, %
Резервний капітал	18	18	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	44 416,4	47 217,4	2 801	6,3
Поточна кредиторська заборгованість за товари роботи послуги	2 453,8	2 811,4	357,6	14,6
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	864,5	4 323,1	3 458,6	400,1
Розрахунками з оплати праці	755,3	853,1	97,8	12,9
Інші поточні зобов'язання	3 932,8	12 547,2	8 614,4	219,0
баланс	65 474,9	70 787,8	5 312,9	8,1

Згідно з табл. 2.2 за період з 2022 по 2023 рік спостерігається зростання як капіталу, так і зобов'язань підприємства. Найбільш значне зростання відбулося за рахунок збільшення непокритого збитку та інших поточних зобов'язань.

Відсутність змін в резервному капіталі свідчить про те, що за звітний період не було операцій, які б вплинули на його розмір (наприклад, додаткові внески учасників, переоцінка активів).

Збільшення непокритого збитку на 6,3% може свідчити про те, що підприємство отримало збиток за звітний період або що прибуток був спрямований на інші цілі, а не на збільшення капіталу.

Значне зростання поточної кредиторської заборгованості за всіма видами зобов'язань свідчить про збільшення фінансової залежності ТОВ РПА від зовнішніх джерел фінансування. Особливо тривожним є зростання

заборгованості перед бюджетом, що може свідчити про проблеми з податковими платежами.

Збільшення балансу на 8,1% свідчить про загальне зростання активів підприємства.

Товариству необхідно проаналізувати структуру поточної кредиторської заборгованості, визначити частку кожного виду зобов'язань, середню тривалість кредиторської заборгованості, аналізувати причини прострочення платежів. Розрахувати відповідні коефіцієнти фінансової стійкості для оцінки здатності підприємства забезпечувати свою платоспроможність у довгостроковій перспективі.

Табл. 2.3 – Аналіз фінансових результатів ТОВ РПА за 2022-2023 роки

Показник	2022	2023	Абс. Приріст, +-	Відн. Приріст, %
Чистий дохід від реалізації	31 140,4	83 183,3	52 042,9	167,1
Собівартість реалізованої продукції	27 303,9	71 250	43 946,1	161,0
Інші операційні витрати	6 677,6	9 198,5	2 520,9	37,8
Фінансовий результат до оподаткування	2 317,1	3 915,9	1 598,8	69,0
Чистий прибуток	1 900	3 211	1 311,95	69

Аналіз даних за 2022-2023 роки свідчить про стрімке зростання ключових фінансових показників підприємства.

За останній рік підприємство продемонструвало значне збільшення обсягів виробництва та продажів, що позитивно вплинуло на фінансові результати. Зростання ЧД від реалізації на 167,1% свідчить про дуже велике збільшення

обсягів продажів. Це може бути пов'язано з розширенням ринків збуту, збільшенням попиту на продукцію або підвищенням цін.

Понад півтораразове збільшення собівартості вказує на значне зростання витрат виробництва, що, ймовірно, зумовлене підвищенням цін на запаси, а також зростанням заробітної плати.

Таке значне зростання собівартості свідчить про значні інфляційні процеси на ринку сировини, матеріалів та послуг, що безпосередньо впливають на виробничі витрати підприємства.

Зростання інших операційних витрат на 37,8% також пов'язане зі збільшенням обсягів діяльності підприємства. Це можуть бути витрати на маркетинг, адміністративні витрати та інші операційні витрати.

Зростання ФРДО на 69% свідчить про покращення діяльності підприємства. Це означає, що збільшення доходів перевищило зростання витрат.

Зростання чистого прибутку на 69% підтверджує загальну тенденцію до покращення стану підприємства.

ТОВ РПА демонструє стійке зростання фінансових показників, що свідчить про ефективність його діяльності.

Варто детально проаналізувати, які саме статті витрат зросли найбільше. Це дозволить виявити резерви для подальшої оптимізації витрат. Також необхідно розрахувати показники рентабельності, щоб оцінити ефективність застосування активів і ВК підприємства.

Потрібно постійно досліджувати зміни на ринку, щоб своєчасно реагувати на зміни попиту та пропозиції.

Щоб отримати комплексне уявлення про стан підприємства та визначити напрями його розвитку, варто провести SWOT-аналіз. Цей метод дозволяє розробити ефективну стратегію, спрямовану на посилення конкурентних позицій та досягнення довгострокових цілей. SWOT-аналіз допомагає компаніям зрозуміти своє місце на ринку. Завдяки SWOT-аналізу компанії можуть краще розуміти своїх конкурентів і розробляти стратегії, які дозволять їм отримати конкурентну перевагу. Даний аналіз подано в табличному варіанті у табл. 2.4.

Табл. 2.4 - SWOT для ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

Сильні сторони	Слабкі сторони	Можливості	Загрози
Досвідчена команда інженерів	Застаріле обладнання	Вихід на нові ринки (Європа, Азія)	Поява нових конкурентів
Висока якість продукції	Недостатня маркетингова активність	Державна підтримка вітчизняних виробників	Зміна споживчих уподобань
Сильна репутація на локальному ринку	Дефіцит фінансування	Нові технології в галузі автоматизації	Економічна нестабільність

ТОВ "НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА" є стабільним гравцем на ринку, що підтверджує правильність обраної стратегії розвитку. Однак, для забезпечення довгострокового успіху компанії необхідно постійно підлаштовуватись до змін ринкового середовища та підвищувати конкурентоспроможність своєї продукції.

2.3 Критичний аналіз стану організації обліку на ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

Ключовим моментом у веденні обліку АВ є розробка та впровадження чіткої облікової політики. Саме облікова політика визначає, за якими правилами та методами підприємство буде обліковувати свої ВТ. Від правильного вибору цих правил залежить достовірність ФЗ та управління підприємством.

Постійне зростання АВ вимагає вдосконалення методів їх обліку та контролю. Сучасні умови господарської діяльності диктують необхідність розробки нових підходів, які дозволять керівництву підприємства приймати більш зважені рішення та покращувати ФР.

Мета організації обліку АВ полягає в забезпеченні:

- Оптимізації використання ресурсів: шляхом контролю за їх витрачанням.
- Точності та своєчасності облікової інформації: для достовірного відображення фінансових результатів.

- Прозорості та відповідальності: шляхом деталізації витрат за місяцями виникнення та відповідальними особами.

- Аналізу впливу ВТ на ФР: для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

ОО на підприємстві – це комплексна система, яка забезпечує систематичний збір, обробку, зберігання та подання інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання. Це не просто формальна вимога законодавства, а необхідний інструмент для ефективного управління бізнесом.

Основні елементи організації обліку

1. Облікова політика - сукупність принципів, методів та процедур, які підприємство використовує для ведення обліку. Вона визначається керівництвом і затверджується наказом.

2. Облікові реєстри - спеціальні документи або програмні засоби, в яких фіксуються всі господарські операції.

3. Облікові рахунки - синтетичні та аналітичні рахунки, на яких відзеркалюються зміни в складі активів, пасивів та капіталу підприємства.

4. Первинні документи - Це документи, які підтверджують здійснення господарських операцій (накладні, рахунки, платіжні доручення тощо).

5. Фінансова звітність - сукупність звітів, які відображають фінансове становище підприємства, результати його фінансової діяльності та рух ГК.

Розглянемо детальніше облікову політику ТОВ РПА (див. рис. 2.6):

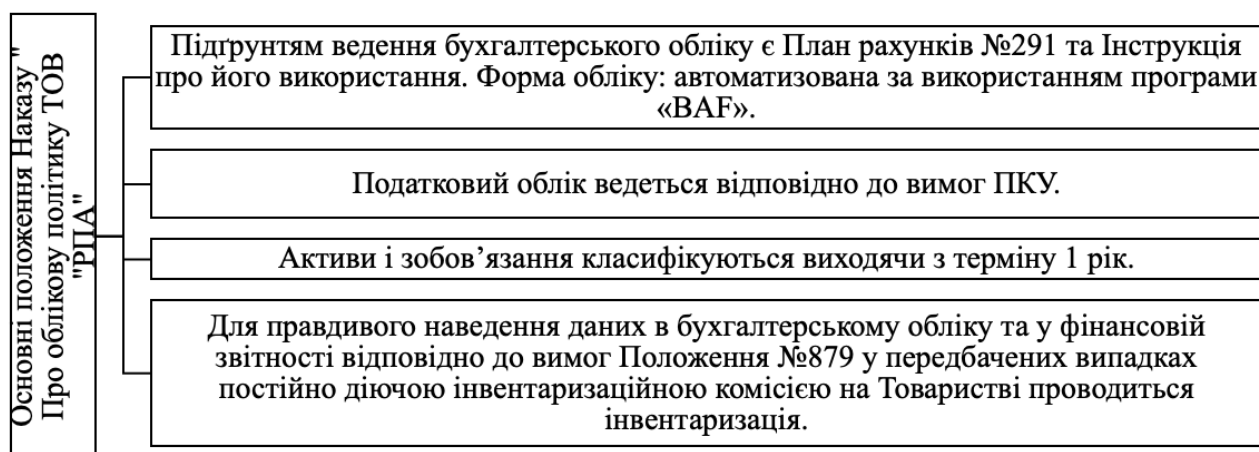

Рис. 2.6 – Положення Наказу ТОВ РПА

Відтак, організація обліку є ключовим фактором успішного функціонування будь-якого бізнесу, який забезпечує його прозорість, ефективність та стабільність.

2.4 Бухгалтерський облік адміністративних витрат на ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

Облік ВТ, у тому числі адміністративних, надає достовірну інформацію про структуру і розмір ВТ, що дозволяє здійснювати ефективний контроль за використанням ресурсів підприємства. На рис. 2.7 сформовано завдання обліку АВ.

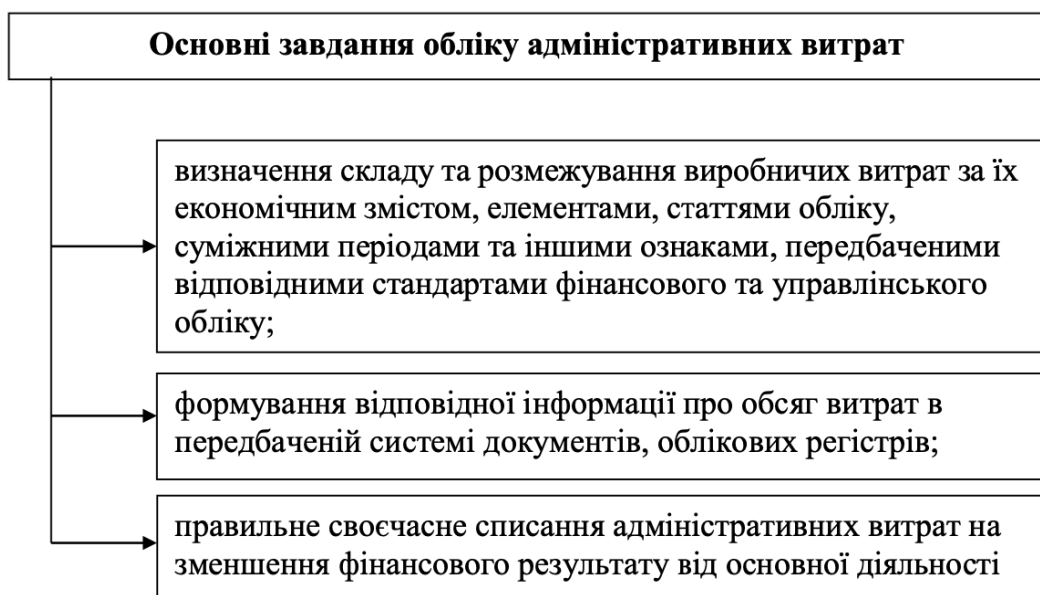

Рис. 2.7 – Ключові завдання обліку АВ

Завдяки ретельно оформленим первинним документам підприємство може забезпечити чіткий контроль над своїми АВ, мінімізувати ризики шахрайства та приймати виважені рішення щодо оптимізації ВТ. Саме на підставі первинних документів здійснюються записи в облікові реєстри. Без них неможливо вести правильний і достовірний облік. На рис. 2.8 розглянемо головні документи з обліку АВ.

стаття амортизації

- «Розрахунок амортизації основних засобів»

стаття малоцінні та швидкозношувані предмети

- «Акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів»

стаття грошові кошти

- «Видатковий касовий ордер», виписка банку

стаття витрат на відрядження

- «Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт»

стаття заробітна плата

- «Табель обліку використання робочого часу», а також складена на його підставі «Розрахунково-платіжна відомість»

Рис. 2.8 – Документальне оформлення АВ

Ретельне документування АВ допомагає забезпечити прозорість фінансових операцій та підвищити довіру до бухгалтерської звітності. Детальна характеристика цих документів (дод. Д-3) наведена на рис. 2.9.

акт виконаних робіт	первинний документ, який відображає факт виконання робіт/надання послуг та конкретні види робіт/послуг, які були надані з зазначенням їх вартості та терміну виконання.
акт відремонтованих об'єктів	Акт, підписаний працівником цеху (відділу), що уповноважений на приймання основних засобів, та представником цеху (підприємства), який виконував ремонт, реконструкцію та модернізацію, здають до бухгалтерії підприємства (організації)
виписка з банку	копія записів на розрахунковому рахунку в банку, яка одночасно служить також підставою для бухгалтерських записів в обліковій системі.
довідка бухгалтерії	первинний документ довільної форми, який складає бухгалтер, аби оформити господарську операцію.
посвідчення про відрядження	є основним документом, який є підставою для відшкодування працівникові добових витрат, фінансування яких здійснюють за рахунок Міністерства
розрахунково-платіжна відомість	призначена для повідомлення працівника про нараховані виплати та здійснені утримання. Цей документ також відомий як розрахунковий листок по виплаті зарплати
накладна	документ, що використовується при передачі товарно-матеріальних цінностей від однієї особи іншій.
інвентарний опис	перелік майна установи із зазначенням кількості виявлених предметів та їхньої вартості
рахунок	рахунок, на якому обліковуються власні кошти, вимоги, зобов'язання банку стосовно його клієнтів і контрагентів та які дають можливість здійснювати переказ коштів за допомогою банківських платіжних інструментів
видатковий касовий ордер	це первинний документ, що застосовується для оформлення видачі готівки з каси підприємств

Рис. 2.9 – Функції первинних документів АВ

Для обліку всіх ВТ на управління та обслуговування підприємства використовується рахунок 92. Коли виникають такі витрати, їх суму записують на дебет цього рахунку. А в кінці звітного періоду їх списують на рахунок 79,

щоб визначити чистий прибуток або збиток підприємства. Дослідимо більш детально облік АВ на ТОВ РПА.

1. ТОВ РПА придбало консультаційні послуги на суму 36 000 гривень, включаючи ПДВ у розмірі 6 000 гривень. Факт надання послуг підтверджено актом, що є підставою для визнання цих витрат у БО.

Табл. 2.5 – БО консультаційних послуг

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Вартість отриманих послуг віднесено на витрати звітного періоду	92	631	30000
2	Відображено податковий кредит з ПДВ у складі вартості послуг на підставі зареєстрованої податкової накладної	641/ ПДВ	631	6000
3	Сплачено з поточного рахунку за отримані консультаційні послуги	631	311	36000

Наступним чином проаналізуємо операції з обліку адміністративно-управлінських витрат на ТОВ РПА в табл. 2.6.

Табл. 2.6 – Облік АВ на ТОВ РПА

Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
Нараховано знос основних засобів та нематеріальних активів загальногосподарського призначення	92	13	2980
Списано виробничі запаси на загальногосподарські потреби	92	20	1209
Відображено витрати на службові відрядження управлінського персоналу	92	372	801
Відображено витрати з розрахунково-касового обслуговування та інших послуг банку	92	311	77
Нараховано податки, збори й обов'язкові платежі	92	64	1073
Нараховано заробітну плату адміністративному апарату та проведені відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством	92	66, 65	5980
Нараховано орендну плату, відображено витрати на ремонт, здійснений сторонніми організаціями, вартість послуг зв'язку, охорони, комунальних, аудиторських, юридичних, консультаційних послуг	92	685	2304
Списано адміністративні витрати на фінансові результати	791	92	14424

АВ є нерозривною частиною діяльності будь-якого підприємства і суттєво впливають на його фінансовий результат. Вони відображаються у відповідних формах фінансової звітності, зокрема у формі 2.

Саме у цьому звіті можна детально простежити, як формується чистий прибуток (або збиток) компанії. АВ, які зазвичай відображаються окремим рядком під номером 2130, є однією з головних складових, що впливає на цей показник.

2.5 Внутрішньогосподарський контроль та аудит адміністративних витрат в процесі управління ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

Щоб ефективно знизити АВ, необхідно впровадити на підприємстві систему всебічного контролю. Цей контроль має включати як попередній аналіз планованих ВТ, так і наступний аналіз фактичних витрат. Крім того, важливо забезпечити співпрацю різних видів контролю для досягнення найкращих результатів.

Під час проведення внутрішньогосподарського контролю використовуються різноманітні документи, зокрема первинні та вторинні документи, що підтверджують виникнення адміністративних витрат, фінансова звітність, планові нормативи, внутрішні документи та документація щодо обліку і списання цих витрат. Ці документи є основою для проведення заходів, які детально описані на рисунку 2.10.

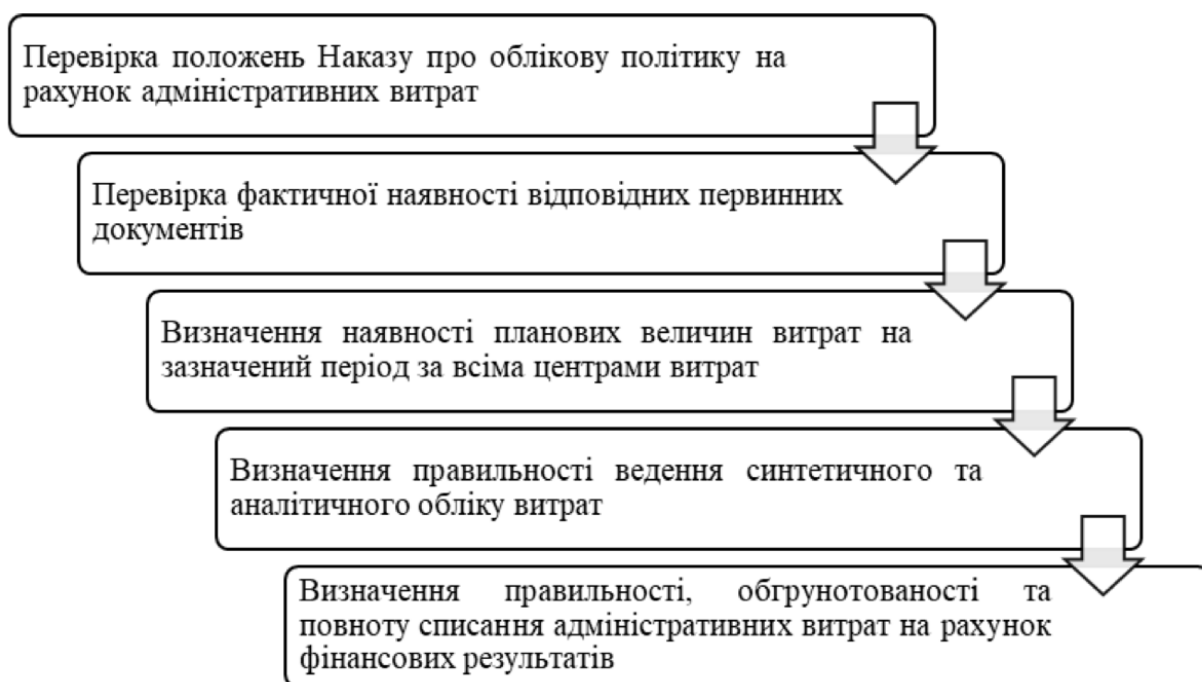

Рис. 2.10 – Заходи проведення внутрішньогосподарського контролю АВ

Розмір прибутку підприємства безпосередньо пов'язаний з тим, наскільки ефективно воно керує своїми ВТ. Чим вищі ВТ на виробництво, збут та управління, тим менший залишається чистий прибуток. Тому оптимізація ВТ є одним з ключових завдань для будь-якого бізнесу. Як зазначається в джерелі [5], саме від вміння ефективно управляти ВТ залежить кінцевий ФР підприємства.

Щоб перевірити, чи правильно АВ відображаються в податковому обліку та звітності, слід виконати наступні дії: впевнитися, що ці ВТ дійсно можуть бути віднесені до податкових ВТ, правильно класифікувати їх та перевірити, чи всі вони підтвержені документально і правильно обліковані. Головні завдання внутрішнього контролю АВ на ТОВ РПА детально описані на рисунку 2.11.

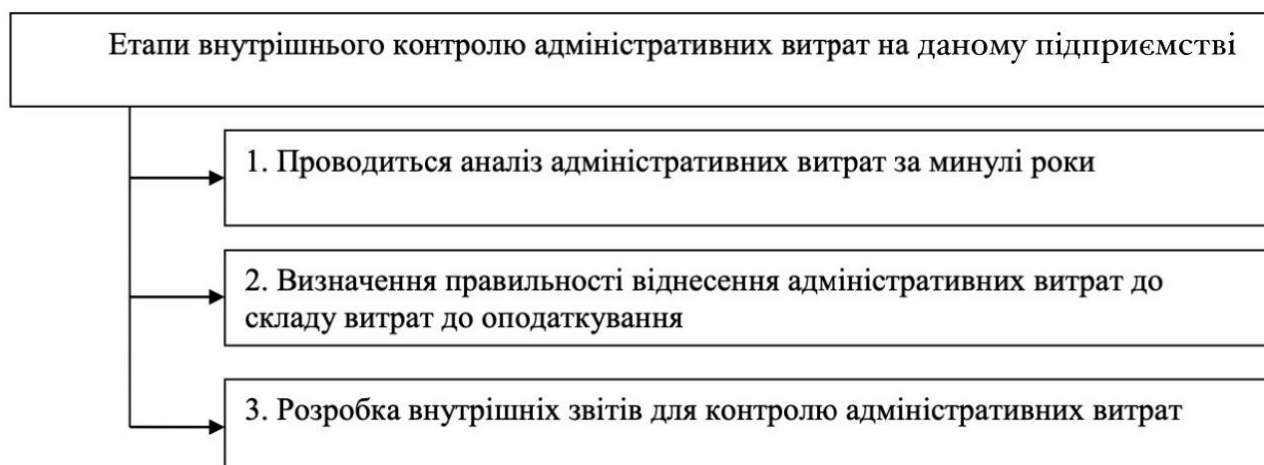

Рис. 2.11 – Послідовність проведення внутрішнього контролю АВ на ТОВ РПА

На ТОВ РПА для забезпечення надійності фінансової інформації, ефективності діяльності та отримання незалежної оцінки фінансової звітності підприємство періодично залучає зовнішніх аудиторів.

Зовнішній аудит – це незалежна експертиза, яку проводять фахівці з аудиторських фірм для оцінки достовірності та повноти ФЗ підприємства. Мета такого аудиту полягає у підтвердженні того, що фінансові показники відображають реальний стан справ у компанії та відповідають усім встановленим бухгалтерським стандартам.

Зовнішній аудит – це багатоступеневий процес, який включає в себе:

- Спочатку аудитори розробляють детальний план роботи, визначаючи, які саме процедури будуть проведені, які документи будуть перевірені та які ресурси для цього необхідні.

- Далі аудитори збирають всю необхідну інформацію, вивчаючи облікові документи, проводячи перевірку активів та спілкуючись з персоналом підприємства.

- Аудитори аналізують, наскільки ефективно працює система внутрішнього контролю на підприємстві, оскільки це впливає на достовірність фінансової звітності.

- Після збору доказів аудитори детально аналізують фінансову звітність, порівнюючи її з даними обліку та іншими джерелами інформації.

На заключному етапі аудитори формулюють свій висновок щодо достовірності фінансової звітності, вказуючи на виявлені відхилення та надаючи рекомендації.

На рис. 2.12 визначено хід проведення аудиту АВ.

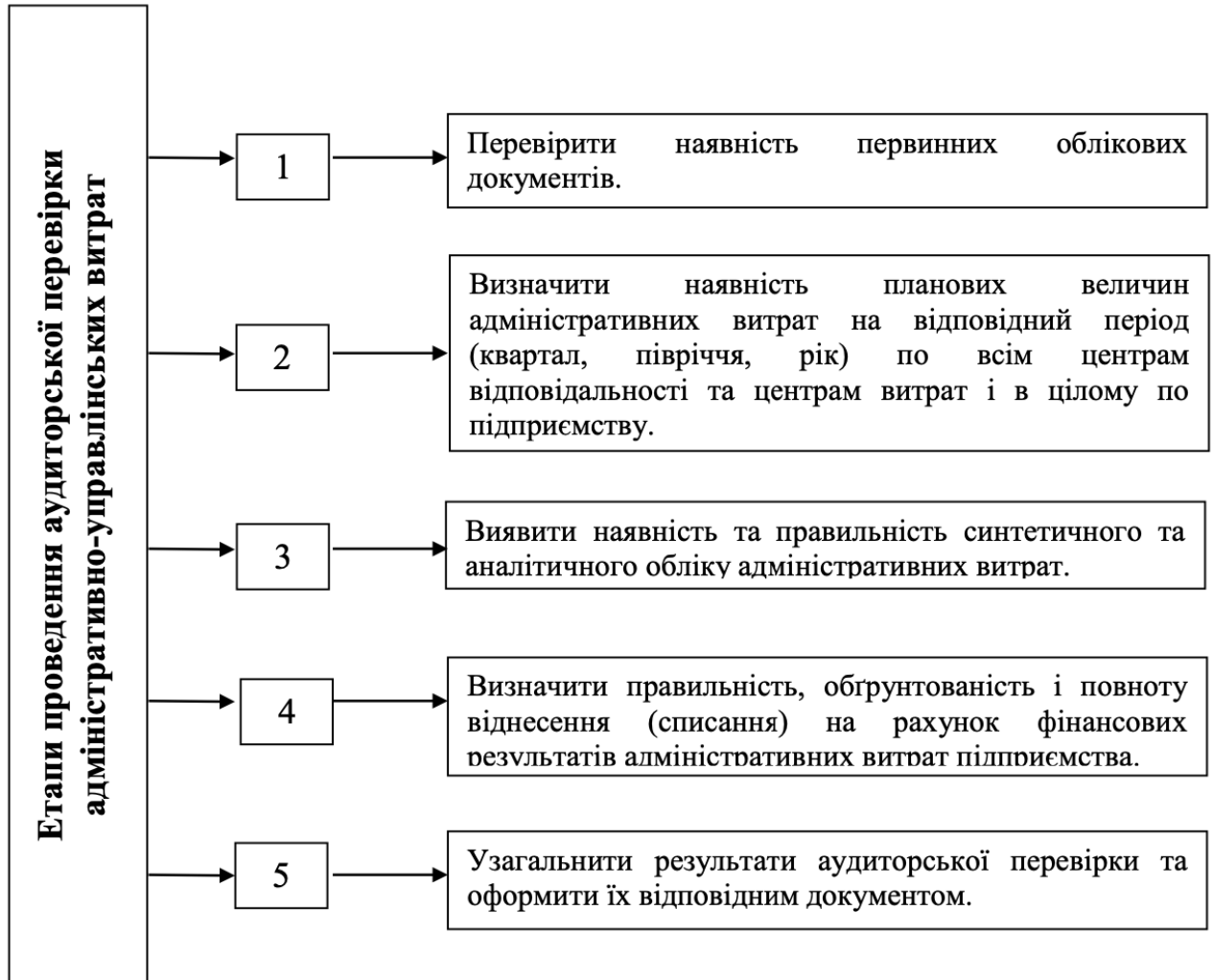

Рис. 2.12 – Процедура аудиту АВ

Внутрішньогосподарський контроль та аудит є взаємопов'язаними процесами, які спрямовані на забезпечення ефективної роботи організації, захист власних активів та підвищення довіри до нього з боку зовнішніх користувачів. Регулярне проведення внутрішнього аудиту та постійна робота над вдосконаленням внутрішнього контролю є необхідними умовами для успішного функціонування будь-якого підприємства.

2.6 Шляхи удосконалення обліку адміністративних витрат на ТОВ «НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА»

Зважаючи на відсутність єдиного визначення АВ у нормативно-правових актах, пропонується розглядати їх як загальногосподарські ВТ, пов'язані з управлінням підприємством, які здійснюються для забезпечення його безперебійної роботи та отримання прибутку.

У контексті реформування економіки та БО України, розробка детальної класифікації АВ шляхом створення нових субрахунків набуває особливої актуальності. Це дозволить забезпечити більш точний облік, аналіз та управління цими ВТ, особливо на великих підприємствах, де вони становлять значну частку від загальних ВТ.

З метою вдосконалення обліку АВ пропонується деталізувати рахунок 92 шляхом створення нових субрахунків, які унаочнено на рис. 2.12. 921 субрахунок включає в себе організаційні ВТ, ВТ на проведення зборів та представницькі ВТ), а 922 - ВТ на відрядження та пов'язані з ними податки). Субрахунок 921 відображає ВТ, пов'язані з загальним управлінням підприємством. Субрахунок 922 об'єднує ВТ на забезпечення діяльності адміністративного персоналу. Субрахунок 923 відображає ВТ на утримання основних засобів, необхідних для забезпечення діяльності адміністративного апарату. Субрахунок 924 включає ВТ, пов'язані з фінансово-юридичною діяльністю підприємства. Субрахунок 925 призначений для узагальнення інших АВ, які не повинні відноситись до попередніх субрахунків.

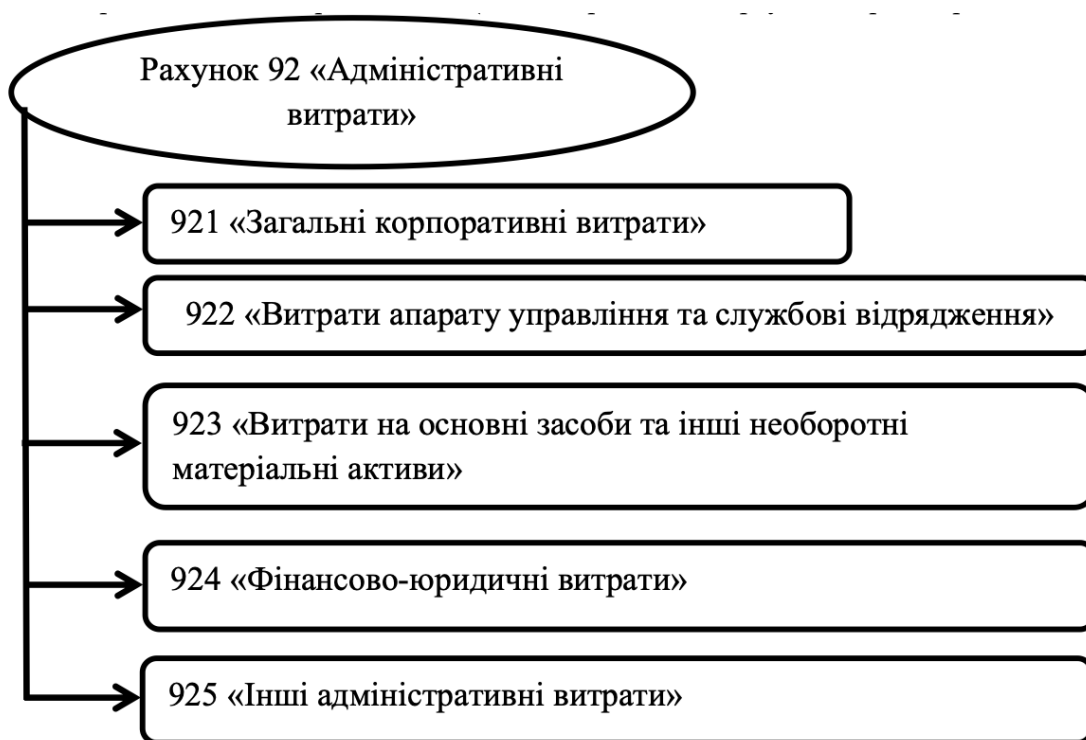

Рис. 2.12 – Розширення структури 92 рахунку

Розглянемо, як взаємодіють рахунки з новими субрахунками (див. табл. 2.7).

Табл. 2.7 – Відображення нових субрахунків АВ в обліку

№	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, тис. грн
1.	Нараховано заробітну плату адміністративно-управлінському персоналу (далі АУП) підприємства	922	66	5000
2.	Списано витрати на відрядження робітників АУП	922	66	1250
3.	Списано витрати на проведення річних зборів органів управління	921	631	2000
4.	Нараховано орендну плату за оренду приміщення, що використовується для розміщення АУП	923	631	10000
5.	Відображено суму ПДВ, що включена до орендної плати	641	631	2000
6.	Нараховано знос приміщень і обладнання, що використовується АУП	923	131	800
7.	Нараховано, відповідно до актів виконаних робіт, витрати на юридичні послуги	924	631	3000

Введення нових субрахунків дозволило деталізувати облік АВ, що дає можливість точно визначити частку кожної статті ВТ у загальній сумі. Це значно спрощує аналіз ВТ та дозволяє виявити резерви для їх оптимізації.

Також дане вдосконалення дозволяє вже на рівні первинних документів відображати детальну структуру АВ. Це спрощує подальший облік та аналіз

Для подальшого вдосконалення обліку АВ необхідно оновити чинну нормативно-правову базу. Аналіз наявних нормативних документів показав, що ці документи не забезпечують достатньої деталізації для ефективного обліку саме АВ. Тому виникає потреба у розробці нових або доповненні існуючих нормативних актів, які б регламентували порядок оформлення первинних документів для обліку цих ВТ.

Одним із ключових напрямів вдосконалення обліку АВ є стандартизація та деталізація первинної документації. Для цього необхідно внести зміни до законодавства, щоб воно визначало більш детальні вимоги до оформлення первинних документів, пов'язаних з АВ.

Існуюча система БО не повністю задовольняє потреби користувачів у детальній інформації про АВ, особливо щодо відряджень за кордон. Для вирішення цієї проблеми пропонується ввести нову форму первинної документації - "Звіт про використання коштів, виданих на відрядження за кордон або під звіт" (форма АВ). Ця форма дозволить реєструвати ВТ як у національній, так і в іноземній валюті, що особливо актуально в умовах нестабільного курсу.

Пропонується впровадити міжнародні практики обліку ВТ на відрядження. Пропонована форма відповідає сучасним вимогам до обліку таких ВТ і дозволить забезпечити порівнянність даних з іншими підприємствами групи. Введення форми АВ дозволить:

- отримати більш детальну інформацію про ВТ на відрядження;
- підвищити точність БО в умовах курсових різниць;
- забезпечити відповідність БО міжнародним стандартам;
- спростити процедуру звітування про ВТ на відрядження.

Поточна система обліку ВТ на закордонні відрядження є досить складною і вимагає великої кількості додаткових документів. Пропонована форма звітності має на меті спростити цей процес та підвищити його ефективність. Введення додаткового стовпчика для фіксації витрат в іноземній валюті дозволить більш точно відстежувати реальні витрати та уникнути впливу курсових різниць на облікові дані. Це забезпечить достовірність фінансової інформації та дозволить

проводити більш детальний аналіз ВТ для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Проведене дослідження підтвердило, що АВ відіграють важливу роль в забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Для підвищення точності обліку АВ було запропоновано ряд заходів, зокрема деталізацію структури рахунку 92 та розробку нової форми первинної документації для обліку ВТ на відрядження. Реалізація цих заходів дозволить отримати більш повну і достовірну інформацію про адміністративні витрати, що сприятиме прийняттю обґрунтованих управлінських рішень та оптимізації витрат підприємства.

ВИСНОВКИ

У міру того, як економіка розвивається та стає більш конкурентною, зростає і потреба в ефективному управлінні, що, в свою чергу, веде до збільшення відповідних ВТ. Для забезпечення фінансової стабільності та конкурентоспроможності компаній варто побудувати систематичний підхід до керування цими ВТ. Одним із ключових елементів такої системи є класифікація адміністративних витрат. В економічній літературі пропонується різноманітні підходи до класифікації адміністративних витрат, які враховують їхню природу, функціональне призначення та інші характеристики. Систематизація адміністративних витрат дозволяє не тільки спростити облік та аналіз, але й забезпечити більш точне планування та контроль за їх використанням.

У сучасних умовах ведення господарської діяльності, що відзначаються жорсткою конкуренцією та мінливими умовами ринку, ефективне управління витратами, зокрема адміністративними, набуває особливої актуальності. Оптимізація цих витрат є необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності підприємства та досягнення його стратегічних цілей.

Аналіз діяльності ТОВ "НВП-РУДПРОМАВТОМАТИКА" дозволив виявити, що компанія успішно працює на ринку виробництва електророзподільчої та контрольної апаратури, зокрема, для гірничо-шахтної галузі. Спеціалізація на інноваційних розробках та висока якість продукції є ключовими факторами успіху підприємства.

Первинні документи (акти, рахунки тощо) відіграють ключову роль в обліку АВ. Саме на їхній основі здійснюються записи в облікові регістри і формується об'єктивна картина про рух коштів.

Облік АВ здійснюється за допомогою рахунку 92. Всі операції, пов'язані з виникненням АВ, відображаються на дебеті цього рахунку, а в кінці звітного періоду сума витрат списується на рахунок 79. АВ відображаються у відповідних формах фінансової звітності, зокрема у Звіті про фінансові результати.

Для прибирання виявлених недоліків та покращення ефективного управління АВ необхідно впроваджувати сучасні методи обліку та аналізу. Це дозволить отримати більш детальну і достовірну інформацію про структуру витрат, їх динаміку та вплив на фінансові результати підприємства.

Проведене дослідження дозволило сформулювати чітке та всеосяжне визначення адміністративних витрат, а також розробити пропозиції щодо вдосконалення обліку цих витрат. Зокрема, було запропоновано деталізувати синтетичний рахунок 92 шляхом введення додаткових субрахунків, що дозволить отримати більш детальну інформацію про структуру цих витрат. Крім того, було розроблено нову форму первинної документації, яка забезпечить більшу точність обліку витрат на відрядження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. — 2-ге вид., доп. і перероблене. / В. Г. Андрійчук. — К.: КНЕУ, 2015. — 624 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – 3-е вид., доп. І перероб. - Житомир: ЖІТІ, 2017. – 440с.
3. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики: Підручник. – /Загородній А.Г., Партин Г.О. – К., 2018. – 422 с. ДруриКолин. Управленческий и производственный учет [Текст]: учебный комплекс для студентов вузов / КолинДрури; пер. с англ. [В.Н. Егорова.] - 6-е изд. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2017. - 1423 с.
4. В.С. Адамовська, Є.В. Демченко. Удосконалення обліку адміністративних витрат на великих підприємствах. Ефективна економіка. 2019. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2019/86.pdf (дата звернення: 12.08.2024).
5. Волкова І.А.Фінансовий облік : Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2018. - 228 с.
6. Гарасим П.М., Хомин П.Я. Бухгалтерський облік за журнальною формою рахівництва : Навчальний посібник. – Тернопіль: Астон, 2015.– 296 с.
7. Гура Н.О. Облік у житлово-комунальному господарстві: теорія і практика.:Навч. посіб. - К.: Знання, 2016. - 351 с.
8. Іванюта П.В. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік у виробничих підрозділах сільськогосподарських господарюючих суб'єктів: навч.посіб. / П.В. Іванюта. - К.: Центр навч. літератури, 2017. - 362с.
9. Кучеренко Т.Є., Матрос О.М., Підлубна О.Д. Накладні і непрямі витрати підприємства як інструмент управлінського обліку. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. №. 22. С. 949–954 .
10. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях. Підручник. - 2-е видання, доповнене і перероблене. К.: ВД „Професіонал”, 2015. - 896с.

11. Міжнародні стандарти фінансової звітності / Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408.
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013р. № 73 в редакції від 23.07.2019р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20336-13> (дата звернення: 28.08.2024).
13. О.Г. Чепець, М.С. Чупрун. Управління адміністративними витратами підприємства. Ефективна економіка. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5411> (дата звернення: 31.08.2024)
14. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс] // ВВР. – 2011. – №№13-17. – ст.112 – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. (дата звернення: 28.08.2024).
16. Прокопович Л.Б., Шинкаренко А.В., Шевчук Н.О. Облік адміністративних витрат в умовах децентралізованої системи управління підприємством. Наукові праці. Економіка. 2017. № 290. Т. 302. С. 80–86.
17. Сопко В. В. Бухгалтерський облік: навч. посібн. / В. В. Сопко. - 3-тєвид., перероб. і доп. - К: КНЕУ, 2014. - 578 с.
18. Сук П. Облік витрат, що підлягають розподілу / П. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. - 2015. - № 12. - С.8-14.
19. Хорунжак Н. М., Портоварас Т. В. Аналіз операційних витрат: джерела та методи. Інноваційна економіка. 2019. № 7-8. С. 132–139. URL: <http://inneco.org/index.php/inneco.ua/article/view/1952> (дата звернення 28.08.2024).
20. Череп А. В. Проблеми обліку і аналізу адміністративних витрат. Формування ринкових відносин в Україні, 2017. 73 с.